Generalitat de Catalunya
Consell Interuniversitari de Catalunya
Oficina d'Accés a la Universitat

2025

Proves d'accés a la universitat

Literatura catalana

Sèrie 4

Qualificació			
Exercici 1. Opció __			
Exercici 2	2.1		
	2.2		
Exercici 3. Opció __			
Suma de notes parcials			
Descompte en la redacció			
Qualificació final			

Comprovació	2a correcció

Etiqueta de l'estudiant

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta de correcció

L'examen consta de TRES exercicis obligatoris. Als exercicis 1 i 3, trieu UNA de les dues opcions proposades (A o B). A l'exercici 2, responeu a TOTES les qüestions plantejades.

Les respostes han de ser clares i han d'estar redactades de manera coherent i cohesionada, amb correcció gramatical, lèxica i ortogràfica. Es descomptaran fins a 2 punts en el conjunt de l'examen per errors de redacció, gramaticals, ortogràfics o lèxics.

Exercici 1

[2 punts]

Trieu UNA de les dues opcions (A o B) i responeu a la qüestió corresponent.

OPCIÓ A

Descriviu el personatge de Teresa de la novel·la *Laura a la ciutat dels sants*, de Miquel Llor, i expliqueu quina relació manté amb Tomàs de Muntanyola i amb Pere Gifreda.

OPCIÓ B

Digueu quins són els personatges de *L'alegria que passa*, de Santiago Rusiñol, que es poden identificar amb la poesia. Descriviu-los com a personatges individuals i com a grup.

Exercici 2
[3 punts en total]

A partir d'aquest fragment d'un estudi de Caterina Riba sobre l'obra de Maria-Mercè Marçal (2012) (text 1) i d'aquest poema de *Bruixa de dol* (el primer de la secció «Les fades i les bruixes s'estimen»), de Maria-Mercè Marçal (1977) (text 2), responeu a les qüestions següents:

2.1. Segons el text 1, en l'obra poètica de Marçal es manté la imatgeria popular de les bruixes. Indiqueu quatre mots, expressions o versos del poema (text 2) que ho exemplifiquin.
[1 punt]

2.2. Segons el text 1, la figura de la bruixa en l'obra de Marçal, tot i basar-se en la imatgeria popular, experimenta un capgirament simbòlic. Justifiqueu amb dos passatges del poema (text 2) aquesta revalorització de la figura de la bruixa de què parla el text 1.
[2 punts]

Text 1

L'obra poètica de Maria-Mercè Marçal

L'autora [Marçal] revaloritza elements associats a la feminitat (el cos, la natura, l'oralitat, les cançons, la tradició popular) i efectua una sèrie de capgiraments simbòlics, el més destacat dels quals és el de la figura de la bruixa, ressignificada positivament. […] Reflectides dins la tradició oral i la literatura com a bonyegudes, plenes de berrugues i prestes a fer el mal, les bruixes són reivindicades per l'autora en tant que dones indòcils i rebels, maltractades injustament per la societat androcèntrica a causa de la seva negativa a subordinar-se a l'ordre establert. Marçal no transforma la imatgeria popular de les bruixes, que en els seus versos mantenen l'escombra que les caracteritza i es reuneixen al voltant del foc on dansen sota la lluna, sinó la mirada que habitualment es projecta sobre elles.

Text 2

Bruixa de dol

Avui, sabeu? Les fades i les bruixes s'estimen.
Han canviat entre elles escombres i varetes.
I amb cucurull de nit i tarot de poetes
endevinen l'enllà, on les ombres s'animen.

És que han begut de l'aigua de la Font dels Lilàs
i han parlat amb la terra, baixet, arran d'orella.
Han ofert al no-res foc de cera d'abella
i han aviat libèl·lules per desxifrar-ne el traç.

Davallen a la plaça en revessa processó,
com la serp cargolada entorn de la pomera,
i enceten una dansa, de punta i de taló.

Jo, que aguaito de lluny la roda fetillera,
esbalaïda veig que venen cap a mi
i em criden perquè hi entri. Ullpresa, els dic que sí.

Exercici 3

[5 punts: 3 punts pel contingut i 2 punts per la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

Trieu UNA de les dues opcions (A o B) i desenvolupeu el comentari de text corresponent.

OPCIÓ A

Comenteu el fragment següent del conte «Absoltes i sepeli de Nicolau Vilaplana», d'*El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada. Tingueu en compte, sobretot, els aspectes següents (no cal tractar-los separadament ni en el mateix ordre):

***a*)** La situació del fragment en el conte.
***b*)** La veu narrativa (qui parla i a qui s'adreça) i com és la llengua que fa servir.
***c*)** La ironia en el tractament del tema de la mort.

Quina estona que vam passar, xiquet, quina estona! D'una banda calia estar pel que es celebrava i mantenir el posat greu i seriós que s'escau en ocasions tan tristes; de l'altra, però, com et podies desentendre del que passava al camp? ¿Com podies evitar rumiar, cada cop que un udol ens arribava encanonat pel carrer Major i feia tremolar els vidres dels balcons i les finestres de la plaça: ara marcarem, o, aquesta vegada no ens salvarà ni Déu? Només quan el nostre equip va fer el que el meu cunyat, el Pere Savina, anomena el gol del *dominus vobiscum* —perquè el crit que el pregonava coincidí amb aquesta llatinada— va semblar que el capteniment se n'anava en orris. El personal, però, ens vam dominar. Com? No m'ho preguntis, no t'ho sabria dir. Només un escolanet, que després es posà vermell com un perdigot i arrencà a plorar sense consol, va esclafir:

—Gol!

Ara, no et pensis que allí es va acabar el nostre patiment; mentre el capellà enllestia les absoltes a empentes i rodolons, i la gent començava a espesseir-se darrere el taüt, a punt d'emprendre el carrer Major, camí del cementiri, els de Masos de Cinca ens van clavar el gol del *requiescat in pace*.

OPCIÓ B

Comenteu aquest fragment d'*Antígona*, de Salvador Espriu. Tingueu en compte, sobretot, els aspectes següents (no cal tractar-los separadament ni en el mateix ordre):

***a*)** La situació i contextualització del fragment en l'argument de l'obra.
***b*)** El valor i el sacrifici d'Antígona segons el Lúcid Conseller.
***c*)** Les característiques i la funció del Lúcid Conseller.

El Lúcid Conseller

[…] Ningú no contemplarà la [mort] d'Antígona, quan a la fosca les hores la vagin despullant a poc a poc de la força del seu determini i n'esborrin a la consciència els complexos motius. El seu suplici és, per massa llarg, molt impolític, i convindria a Creont de decretar un notori mitjà d'abreujar-lo, encara que sovint les pitjors crueltats no alteren la nostra indiferència i ens trasbalsa, en canvi, una tonada estúpida. On trobaríem un home complet? El qui és només intel·ligent no és ni tan sols intel·ligent, i la més sòlida raó és ineficaç contra el mal més lleu. Qui sap si els plors dels homes únicament serveixen per mantenir sense mudança l'impassible somriure dels déus. Tot retorna i llisca de seguida i no deixa solc, i què hi ha rere les brillants paraules sinó una cadena de fets buits de sentit? I així amollaria un enfilall de conceptes, però cap d'ells ja no evitaria el suplici d'Antígona, la qual ha estat capaç d'assumir i superar la tragèdia sencera del seu llinatge, incloses les nècies i funestes discòrdies dels seus germans. Notaràs, però, que el seu àmbit mental i emocional no era prou ampli per acceptar el sinistre però indefectible Creont, perquè no varen collocar Antígona en un inaccessible cim, amb els hipotètics déus, sinó, com a tu i com a mi,

a nivell de la confusa vida, és a dir, a nivell del sofriment. I com establir i repartir, doncs, amb nítida precisió, des d'aquest movedís nivell comú, responsabilitats i culpes? La responsabilitat, per exemple, del nostre silenci, fill tant del que sé que anomenes la meva distanciada lucidesa com del que permetràs que qualifiqui de temor, el teu temor de desplaure al nou rei. Confessa que ha estat còmode al teu espant d'apuntalar-se en la meva recomanació. […]

Comprovació:	

2a correcció:	

3a correcció:	

Etiqueta de l'estudiant

Institut d'Estudis Catalans

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés